

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-09-92-T
Datum: 3. juli 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orié, predsjedavajući
sudija Bakone Justice Moloto
sudija Christoph Flügge

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 3. jula 2012.

TUŽILAC

protiv

RATKA MLADIĆA

JAVNO

**ODLUKA U VEZI SA ZAHTJEVOM TUŽILAŠTVA ZA UVRŠTAVANJE U SPIS
IZJAVE SVJEDOKA HARLANDA I POVEZANIH DOKUMENATA**

Tužilaštvo
g. Dermot Groome
g. Peter McCloskey

Branioci generala Mladića
g. Branko Lukić
g. Miodrag Stojanović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Tužilaštvo je 1. maja 2012. podnijelo zahtjev za prihvatanje jedne izjave svjedoka i 35 povezanih dokumenata u vezi sa svjedokom Harlandom.¹ Odbrana je odgovorila 15. maja 2012.² Tužilaštvo je 22. maja 2012. zatražilo odobrenje da replicira, priloživši svoju repliku.³ Vijeće je 30. maja 2012. u neformalnoj komunikaciji dalo tužilaštvu odobrenje da replicira.⁴

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

2. Tužilaštvo navodi da se iskaz svjedoka Harlanda odnosi na "svaku od četiri primarne komponente Optužnice" i da se on lično upoznao s Ratkom Mladićem.⁵

3. Odbrana iznosi pet prigovora na predloženo svjedočenje svjedoka Harlanda. Prvo, odbrana se protivi Zahtjevu zato što tužilaštvo prilikom predlaganja povezanih dokumenata nije ispoštovalo smjernice Vijeća po tom pitanju.⁶ Drugo, odbrana tvrdi da tužilaštvu treba naložiti da rediguje one dijelove izjave svjedoka za koje je tužilaštvo naznačilo da se neće na njih oslanjati.⁷ Treće, odbrana iznosi prigovor navodeći da je svjedok u svojim izjavama iznio stručna mišljenja i tvrdi da zbog toga treba provesti proceduru na osnovu pravila 94bis Pravilnika.⁸ Četvrto, odbrana se protivi tome što se u izjavi pominju dokumenti bez potpunih referenci.⁹ Najzad, odbrana tvrdi da je tematika kojom će se baviti svjedok toliko značajna da svjedoka treba pozvati da svjedoči *viva voce*.¹⁰ Odbrana takođe navodi da će joj biti potrebno više vremena za unakrsno ispitivanje i da zadržava pravo da provede puno unakrsno ispitivanje "bez ograničenja".¹¹

¹ *Addendum* Zahtjeva tužilaštva na osnovu pravila 92ter: RM505 (David Harland), 1. maj 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev). Vijeće napominje da je ovaj podnesak uslijedio poslije ranije rasprave u vezi sa zahtjevom na osnovu pravila 92ter za ovog svjedoka. Tokom te ranije rasprave, tužilaštvo je zatražilo odobrenje da izmijeni rezime po pravilu 65ter za ovog svjedoka. Uzimajući u obzir da se odbrana nije usprotivila ovom zahtjevu i da je on dostavljen s izmijenjenim rezimeom po pravilu 65ter 3. aprila 2012., Vijeće prihvata izmijenjeni rezime po pravilu 65ter za svjedoka Harlanda.

² Odgovor odbrane na Zahtjev tužilaštva na osnovu pravila 92ter: RM505 (David Harland), 15. maj 2012. (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Zahtjev tužilaštva za odobrenje da replicira i Replika na Odgovor odbrane na Zahtjev tužilaštva na osnovu pravila 92ter: RM505 (David Harland), 22. maj 2012.

⁴ Vijeće je u neformalnim komunikacijama takođe produžilo rokove za dostavljanje odgovora i odobrilo 15 zahtjeva za odobrenje za ulaganje replike u vezi s nekim drugim tekućim zahtjevima na osnovu pravila 92ter.

⁵ Zahtjev, par. 4.

⁶ Odgovor, par. 4-9.

⁷ Odgovor, par. 10-12. To se odnosi na 84 paragrafa ili dijelove paragrafa, v. Zahtjev, par. 8.

⁸ Odgovor, par. 13-16.

⁹ Odgovor, par. 17-20.

¹⁰ Odgovor, par. 21-24.

¹¹ Odgovor, par. 9, Zaključak.

III. MJERODAVNO PRAVO

4. Pravilo 92ter Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik) predviđa u relevantnom dijelu da pretresno vijeće može prihvatiti svjedočenje svjedoka u obliku pismene izjave pod sljedećim uslovima: (i) da je svjedok prisutan u sudnici; (ii) da je svjedok na raspolaganju za unakrsno ispitivanje i eventualno ispitivanje od strane sudija; i (iii) da svjedok potvrdi da pismena izjava tačno odražava ono što je on rekao u izjavi i što bi izjavio u slučaju ispitivanja.

IV. DISKUSIJA

5. U opštem smislu, prema shvatanju Vijeća, zahtjevi na osnovu pravila 92ter predstavljaju instrumente kojima se suprotna strana i Vijeće obavještavaju o svjedočenjima koja će biti predočena u pisanoj formi. Suprotna strana se priprema za iskaz svjedoka na osnovu sažetka prema pravilu 65ter, ali i na osnovu zahtjeva na osnovu pravila 92ter. Opšte je pravilo da suprotna strana treba da se pripremi za iskaz svjedoka polazeći od pretpostavke da će puna izjava svjedoka biti uvrštena u spis. Vijeće ne može donijeti odluku o prihvatanju izjave svjedoka na osnovu pravila 92ter Pravilnika dok se ne ispune svi uslovi iz tog pravila. Uslovi iz pravila 92ter mogu biti ispunjeni tek kad se svjedok pojavi u sudnici i potvrdi tačnost svoje izjave. Bez obzira na to, Vijeće će već sada donijeti odluku u vezi s nekoliko prigovora odbrane. Daljnja diskusija se konkretno odnosi na prigovore odbrane na izjavu svjedoka Harlanda, ali takođe sadrži opšti pristup Vijeća nekim pitanjima koja mogu biti primjenjiva na druge zahtjeve na osnovu pravila 92ter.

6. U vezi s prvim prigovorom, Vijeće napominje da je 19. juna 2012. dostavilo stranama u postupku jedan primjerak svog Dodatnog razjašnjenja s izmjenama i dopunama smjernica za predlaganje i izvođenje dokaza. Ta odluka će naknadno biti pročitana na zapisnik. Vijeće se prigovorom odbrane bavi na osnovu te odluke. Ipak, od tužilaštva se očekivalo, i ovim sa na to podsjeća da razmotri da li sve povezane dokazne predmete treba nuditi na usvajanje, a takođe i da li se bilo koji od predloženih dokaza preklapa s činjenicama o kojima je presuđeno, a koje je Vijeće već formalno primilo na znanje. Vijeće očekuje ažurirani izvještaj u vezi s tim pitanjima prije nego što se svjedok pojavi u sudnici.

7. U vezi s drugim prigovorom, Vijeće upućuje na svoju prethodnu smjernicu po tom pitanju.¹² Kako je tamo navedeno, nelogično je predlagati i/ili prihvatati dokaze koji su izričito identifikovani kao oni na koje se ne treba oslanjati. U skladu s tim, tužilaštvo se upućuje da rediguje one paragrafe i dijelove dotične izjave svjedoka za koje je naznačilo da se ne namjerava na njih osloniti.

8. U vezi s trećim prigovorom, Vijeće očekuje da predloženi svjedoci o činjenicama daju iskaze u kojima će opisati svoja zapažanja i činjenično znanje o događajima. Vijeće dalje od strana u postupku očekuje da od tih svjedoka izvedu samo iskaze o činjenicama. Međutim, predloženi svjedoci o činjenicama često iznose i zaključke ili mišljenja.¹³ To se dešava prilikom svjedočenja u sudnici, kao i u pismenim izjavama. U takvim situacijama Vijeće očekuje od strana u postupku da ispitaju takve zaključke ili mišljenja kako bi se predočila jasna osnova za njih, izuzev ukoliko ta osnova nije već očigledna iz pismene izjave.¹⁴ Ako takvi zaključci ili činjenice ne budu dodatno ispitani, ili ako svjedok nije u mogućnosti da navede očiglednu osnovu za njih, oni ostaju nepotkrijepljeni zaključci ili mišljenja svjedoka bez izvora. Shodno tome, u odsustvu bilo kakvih drugih potkrepljujućih dokaza, Vijeće neće pridati nikakvu težinu takvim mišljenjima ili zaključcima, ali neće zahtijevati da transkript ili izjava budu redigovani. Čak i ako takvi zaključci ili izjave budu dodatno ispitani, ili ako svjedok navede osnovu za njih, bilo u sudnici bilo u pismenoj izjavi, na Vijeću je da odluči da li će takve zaključke ili mišljenja slijediti prilikom ocjenjivanja dokaza u cijelosti.¹⁵ Stoga, paragrafi 5, 21, 32-34, 36-40, 68-71, 88, 93, 96, 125, 169-170, 182, 204, 214-215, 230-233, 260, 276-278, 291 i 296 ne moraju se redigovati kako je to zatražila odbrana.¹⁶ Međutim,

¹² T. 205.

¹³ U tom kontekstu, Vijeće napominje da je za jedan broj predloženih svjedoka tužilaštvo potvrdilo da se neka od njihovih mišljenja zasnivaju na stručnom znanju (v. str. 214 tužiočevog spiska svjedoka od 10. februara 2012. u vezi sa zdravstvenim radnicima koji su liječili žrtve snajperisanja i granatiranja). Vijeće očekuje da će, ako tužilaštvo zatraži da izvede mišljenja zasnovana na očiglednoj stručnosti svjedoka, odbrana biti dovoljno unaprijed obaviještena u skladu s pravilom 94*bis* Pravilnika, kako bi mogla da ospori takva mišljenja ili zaključke. Pored toga, strane u postupku trebaju jasno saopštiti u relevantnim zahtjevima ili obavještenjima da se namjeravaju oslanjati na stručne zaključke predloženih svjedoka o činjenicama.

¹⁴ V., na primjer, paragraf 276 pismene izjave koji upućuje na "istraživanje" kao na osnovu za zaključak svjedoka, bez dodatnog preciziranja u vezi s tim istraživanjem.

¹⁵ Na primjer, paragraf 260 izjave svjedoka sadrži mišljenje svjedoka u vezi s tim da li određeni dokumenti sadrže Mladićev rukopis. Uzimajući u obzir da nije iznesena tvrdnja o nekakvoj posebnoj stručnosti ovog svjedoka da dá takvu procjenu i da je ta procjena po svemu sudeći zasnovana samo na laičkom poređenju raznih uzoraka rukopisa, Vijeće već napominje da ne može usvojiti te zaključke samo na osnovu izjave.

¹⁶ Vijeće dalje napominje da odbrana ponekad miješa svjedočenja u kojima se iznose mišljenja sa svjedočenjima o činjenicama. Na primjer, činjenično navođenje onoga što je zapisano u nekom izvještaju iz relevantnog vremena, čak i ako sadrži mišljenja, nije svjedočenje u kom se iznosi mišljenje, v. npr. par. 182 ili 215 izjave svjedoka.

kako bi se izbjegao svaki nesporazum, Vijeće konkretno skreće stranama u postupku pažnju na fusnote 14 i 15 ove Odluke.

9. U vezi s četvrtim prigovorom, Vijeće smatra da je odbrana imala mogućnost da dodatno ispita konkretna pitanja koja su sadržana u izjavi ili da ih stavi u odgovarajući kontekst prema potrebi. Na to ne utiče primjena pravila 92ter.

10. U vezi s petim prigovorom, Vijeće potvrđuje da značaj predloženog svjedočenja može predstavljati faktor koji govori protiv prihvatanja na osnovu pravila 92ter. Ipak, Vijeće će samo izuzetno stranama u postupku onemogućavati primjenu pravila 92ter na toj osnovi i to neće učiniti za svjedoka Harlanda.

11. Najzad, odbrani treba biti jasno da ne postoji pravo na unakrsno ispitivanje bez ograničenja. U skladu s pravilom 90(F) Pravilnika, Vijeće će vršiti kontrolu nad izvođenjem dokaza. Pored toga, tačna količina vremena koje će stajati na raspolaganju za unakrsno ispitivanje zavisice od mnogih faktora i može takođe biti ponovno procijenjena u zavisnosti od toga kako se razvija unakrsno ispitivanje. Stoga, Vijeće u ovoj fazi neće odlučivati ni o jednom vremenu za unakrsno ispitivanje.

V. DISPOZITIV

12. Iz gorenavedenih razloga, Vijeće **ODGAĐA** odluku u vezi s prihvatanjem predloženog materijala svjedoka Harlanda na osnovu pravila 92ter i **UPUĆUJE** tužilaštvo da rediguje dotičnu izjavu u skladu s paragrafom 7 gore.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavna engleska verzija.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 3. jula 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]